

Pomáháme
školám
k úspěchu

Společné profesní učení

Pomáháme
školám
k úspěchu

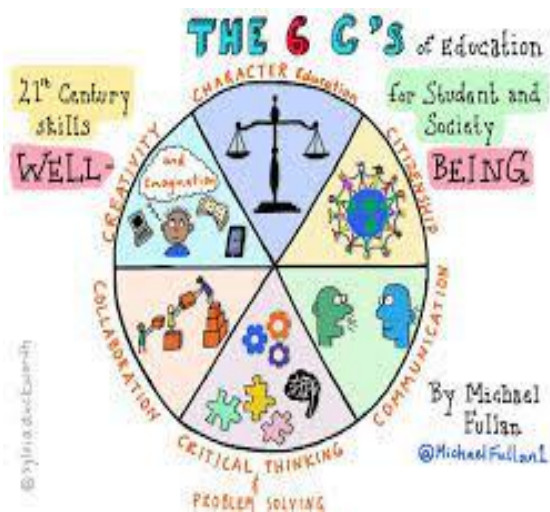
Morální imperativ

dítě se učí
je ve škole spokojené

Pomáháme
školám
k úspěchu

„V našem čím dál spleťitějším a rozporuplném světě už si nemůžeme dovolit oddělovat wellbeing od učení. Mimo jiné proto, že wellbeing je učení. V narůstající komplexnosti lidského světa představují wellbeing a učení integrovaný pojem. Nemůžete mít úspěch v jednom bez druhého. ... pokroky v neurovědních výzkumech učení jednoznačně hovoří ve prospěch bezešvého propojení obou těchto prvků.“

M. Fullan, Správné hybné síly pro úspěch

POMÁHÁME ŠKOLÁM K ÚSPĚCHU o.p.s.

Pomáháme
školám
k úspěchu

Pokud ne:

☐ *No 1 Učitel*

☐ *No 2 Pedagogické vedení*

Pomáháme
školám
k úspěchu

Škola má sílu kompenzovat zázemí žáka.

Může ovlivnit osud dítěte.

Z lepší práce učitele první a nejvíc těží
žáci bez domácí podpory.

Pomáháme
školám
k úspěchu

Nemusíš být
špatný učitel, aby
ses mohl
zlepšovat!

Pomáháme
školám
k úspěchu

Pomáháme
školám
k úspěchu

Společné profesní učení pedagogů

Pomáháme
školám
k úspěchu

„Běžíš, abys zůstala na
místě.“

□ adaptace na proměňující se
kontext výuky a učení

□ zlepšování výuky a učení
žáků

Pomáháme
školám
k úspěchu

Společné
profesní
učení

≠ společná účast v
kurzu

≠ jen výměna
zkušeností

≠ jen sdílení PDP

≠ jen výměna
materiálů

≠ jen inspirace

Pomáháme
školám
k úspěchu

Společné profesní učení

= společný
vývoj a
ověřování know
how jako řešení
výzvy z praxe

Pomáháme
školám
k úspěchu

Účinné profesní učení

Účinky =

□ Proměňuje trvale praxi pedagoga.

□ Vede k lepšímu učení žáků.

Pomáháme
školám
k úspěchu

Kolektivní vnímaná účinnost ES 1,57

- Kolektivní přesvědčení učitelských týmů o tom, že jsou schopny pozitivně ovlivnit žáky.
- Sdílená odpovědnost za učení každého našeho žáka.

Pomáháme
školám
k úspěchu

Profesní učení pedagogů

Zásady

Formáty

Klíčové
činnosti

Pomáháme
školám
k úspěchu

„As to methods, there may be a million and then some, but principles are few. The man who grasps principles can successfully select his own methods. The man who tries methods, ignoring principles, is sure to have trouble.”

Ralph Waldo
Emerson

Pomáháme
školám
k úspěchu

„Existují postupy,
které dávají větší
naději na úspěch než
jiné, ale žádný z nich
úspěch negarantuje.
Záleží na kontextu.“

Pomáháme
školám
k úspěchu

Formáty společného profesního učení

☐ zásady?

☐ klíčové činnosti?

Pomáháme
školám
k úspěchu

Párová výuka

Pomáháme
školám
k úspěchu

„Nejen že spolu vyučujeme. Máme v rozvrhu v pondělí dopoledne společné okénko. Ve čtvrtek je vždy odpoledne pro školu. To se domlouváme, na čem kdo potřebuje pracovat a s kým. Postupujeme při párovce podle „3 x společně“ – společně plánujeme výuku – společně vyučujeme – společně vyhodnocujeme. To chce pravidelný čas. Jinak se to rozpadne. Pracujeme takhle s Míšou druhý školní rok.“

Pomáháme
školám
k úspěchu

Zásady účinného profesního učení

Na pracovišti

Společně

Ve svém
předmětu

Aktivně

Z praxe; od dětí

Nesouhlas
vítán

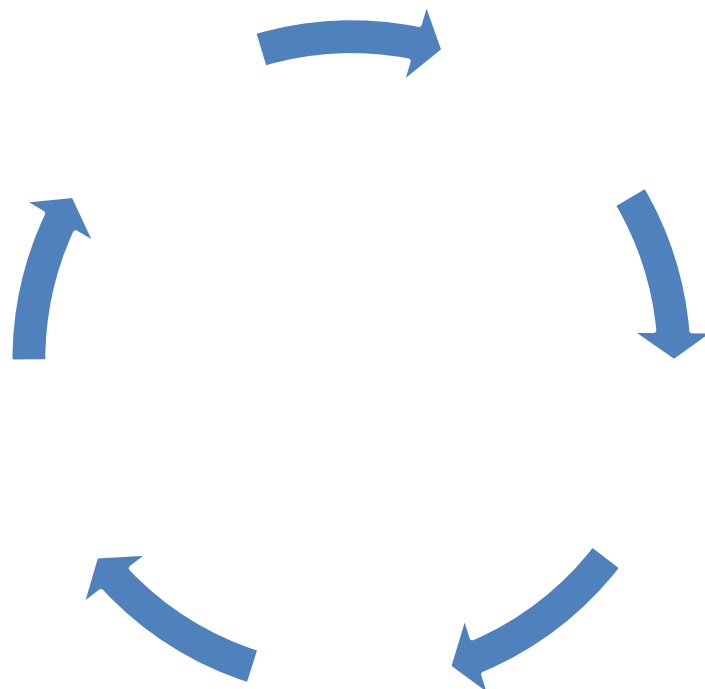
Kritický přítel

Dlouhodobě,
kontinuálně

Pomáháme
školám
k úspěchu

Klíčové činnosti

□ Sběr evidencí

□ Interpretace evidencí

□ Hypotézy

□ Plánování

□ Výuka / sběr evidencí

26.05.2022

Pomáháme
školám
k úspěchu

Spolu

Pomáháme
školám
k úspěchu

Učící se skupiny

Pomáháme
školám
k úspěchu

„Scházíme se jednou za měsíc. Plánujeme výuku. Většinou jde o nějaký cíl učení, se kterým nemáme moc zkušeností. Třeba posledně jsme začali vymýšlet, jak pracovat s vizuálními prvky v textech. Ted' si ukážeme, jak to v našich hodinách dopadlo. A já třeba bych chtěl, abychom řešili, jak vést děti k tomu, aby dokázaly dost dlouho obrázek jen popisovat, než začnou vymýšlet, co asi znamená. Vyhodnotila jsem si svoje pozorování v hodině a mám za to, že děti jdou příliš rychle pryč od popisu, a já nevím, jak je u toho udržet, aby je to současně neotravovalo. Jsem zvědavá, co kolegyně.“

Pomáháme
školám
k úspěchu

Zásady účinného profesního učení

Na pracovišti

Společně

Ve svém
předmětu

Aktivně

Z praxe; od dětí

Nesouhlas
vítán

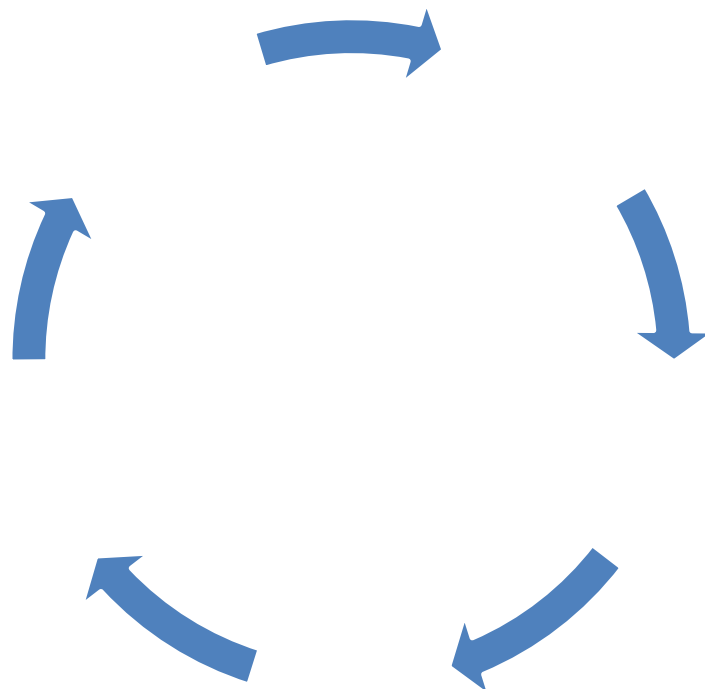
Kritický přítel

Dlouhodobě,
kontinuálně

Pomáháme
školám
k úspěchu

Klíčové činnosti

□ Sběr evidencí

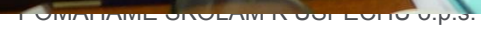
□ Interpretace evidencí

□ Hypotézy

□ Plánování

□ Výuka / sběr evidencí

Pomáháme
školám
k úspěchu

Lesson study / zkoumání hodiny

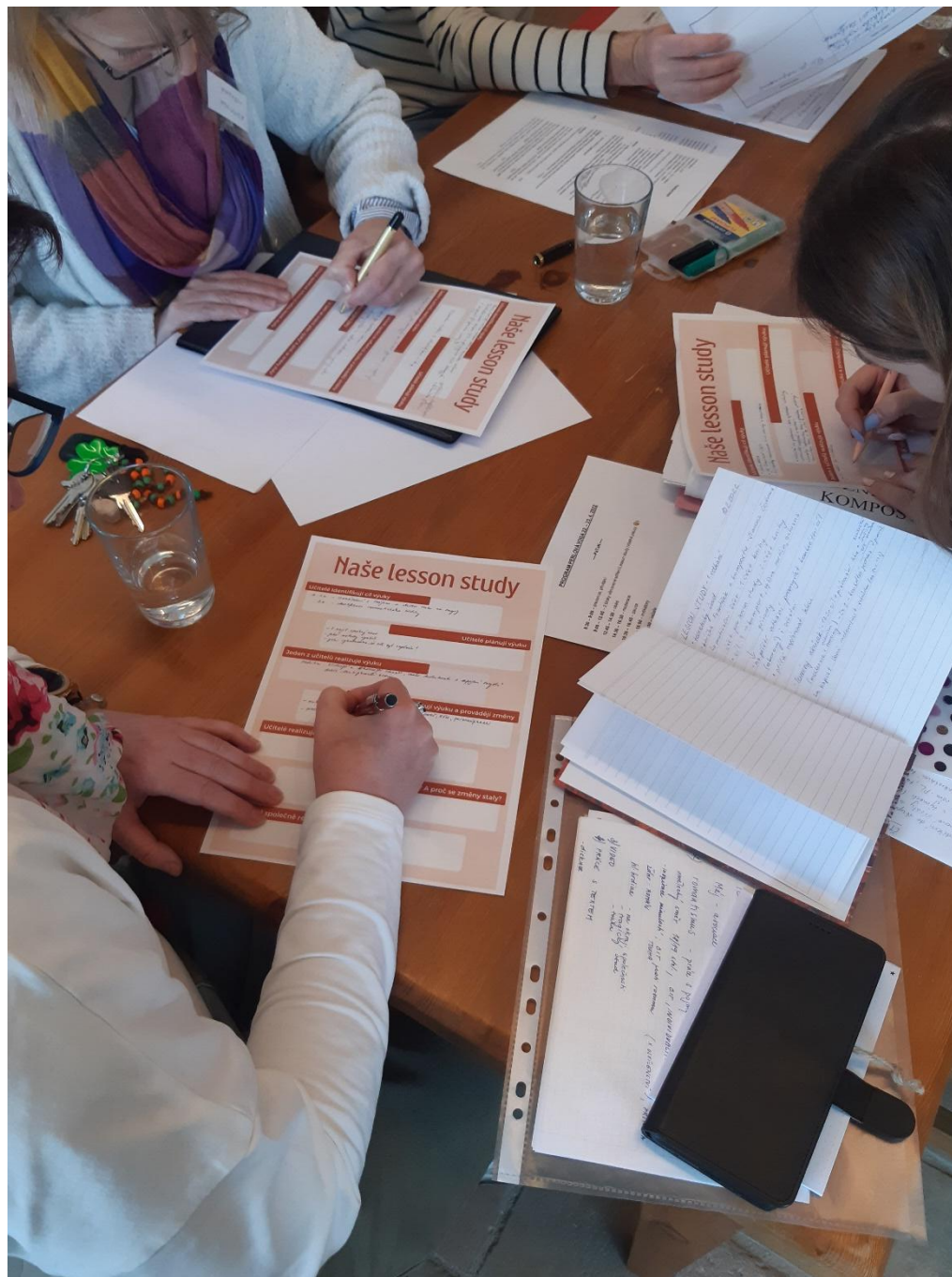
Pomáháme
školám
k úspěchu

„Zvolili jsme jeden cíl učení, se kterým mají problémy děti, ale my taky – moc nevíme, jak na to. Děti se učily shrnout náročnější text. Společně jsme hodinu naplánovali. V hodině měl každý nějakou roli, důležití byli pozorovatelé. Věděli, které žáky sledují, a zapisovali. Hned po hodině jsme to vyhodnotili a trochu jsme to změnili. A hned pak jsme to odučili znovu v druhé sedmičce. S těmi změnami. A zas jsme to vyhodnotili. A zapsali, na co jsme přišli.“

Pomáháme
školám
k úspěchu

Pomáháme
školám
k úspěchu

Zásady účinného profesního učení

Na pracovišti

Společně

Ve svém
předmětu

Aktivně

Z praxe; od dětí

Nesouhlas
vítán

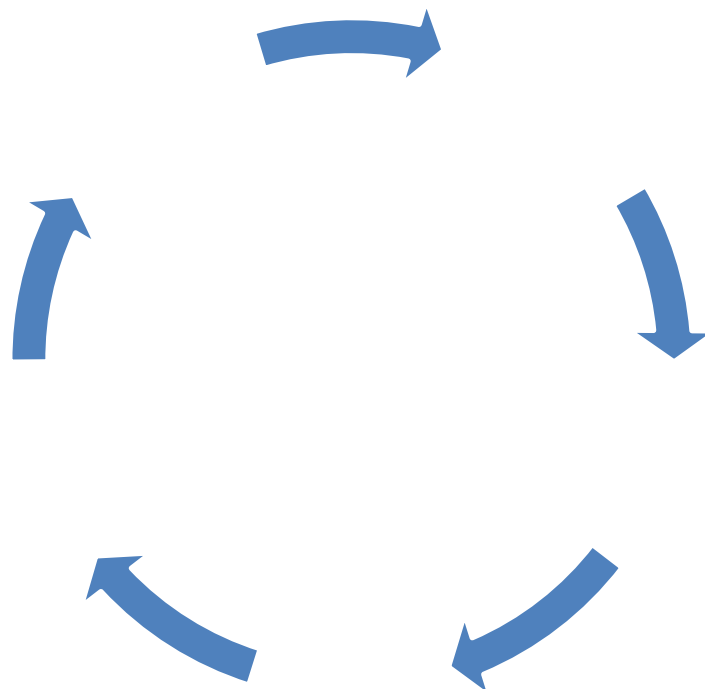
Kritický přítel

Dlouhodobě,
kontinuálně

Pomáháme
školám
k úspěchu

Klíčové činnosti

□ Sběr evidencí

□ Interpretace evidencí

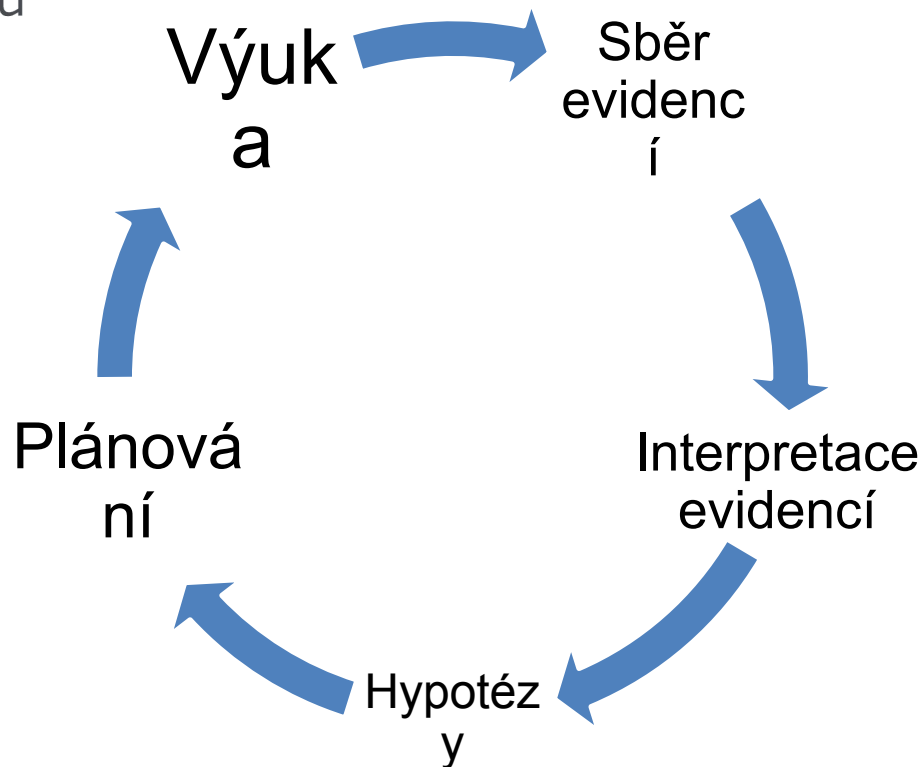
□ Hypotézy

□ Plánování

□ Výuka / sběr evidencí

Pomáháme
školám
k úspěchu

Cyklus (spirála) zlepšování

Výuka jako výzkum

Integrace učení žáka a učení pedagoga

Pomáháme
školám
k úspěchu

Pedagogické vedení

Pomáháme
školám
k úspěchu

„Nemůžu pedagogicky vést, pokud se nezapojím do toho, co chci, aby se ve škole dělo. Razím cestu, získávám přímou zkušenost.“

Pomáháme
školám
k úspěchu

Struktura pedagogického vedení ve škole

Pomáháme
školám
k úspěchu

*„Nejvíc oceňuju, že vyrostl tým – ale otevřený -
školních lídrů z řad učitelů a že současně se
všeho účastním jako ředitelka. Jak ve škole, tak
na setkáních celé sítě. Kromě toho jsem si
uvědomila, že musím mít ve škole nějakou
stabilní, i když flexibilní, strukturu učitelských
lídrů.“*

Pomáháme
školám
k úspěchu

Týmy školních lídrů pro gramotnost

- V týmu ředitel školy nebo jeho zástupce.
- Školní skupina lídrů: čtení v humanitních oborech; čtení v přírodovědných oborech; čtení prožitkové na druhém stupni, čtení prožitkové na prvním stupni.
- Zahajují lídři pro pisatelství, zatím nemáme vnitřní strukturu.
- Úkolem školních lídrů je (mj.) přitahovat další kolegy. Skupina lídrů není uzavřená a vyčleněná.

Pomáháme
školám
k úspěchu

Společné učení škol v území (rozvoj G)

učení pro spolupráci dalších škol:
znamená pro Festivity v
síť za regionální poznámení

Pomáháme
školám
k úspěchu

Týmy školních lídrů plánují společné učení v nadcházejícím roce.

□ Společné cíle učení

□ Aktivita a formy společného učení

□ *otevírají si školy (dopoledne hodiny, po obědě jejich reflexe a rozbor)*

□ *vytvářejí učící se skupiny napříč školami (např. skupina pro čtení v přírodovědných předmětech)*

□ *zkoušejí lesson studies*

□ Soudržnost napříč národní komunitou

□ *týmy lídrů se setkávají 2x / školní rok (3 dny) a v létě (5 dní) napříč komunitou*

Pomáháme
školám
k úspěchu

Ukázka „akce“ v lokalitě

□ Tři jihočeské školy – otevřená škola

- předcházelo plánování toho, na co se zaměří
- pozorování ve výuce (párová)
- rozbor výstupů a záznamů z pozorování po výuce

12⁵⁵ - 13³⁰
13⁴⁵ - 15⁰⁰

00
an

Pomáháme
školám
k úspěchu

☐ Kultura příznivá
pro učení

☐ respekt a výzvy

☐ produktivní konflikt

X

☐ „jsme tu na sebe všichni
hodní“

☐ skupinové myšlení

☐ konfirmační zkreslení

Pomáháme
školám
k úspěchu

□ Zpětná vazba

X

□ Společné zkoumání

Pomáháme
školám
k úspěchu

Závěr

- Společné profesní učení – klíč ke zlepšování učení dětí, škol
- Ve třídě – ve škole – napříč školami
- Propojit profesní učení s učením dětí
- Pojetí profese (identity) učitele – výuka + profesní učení
- Učit se realizovat zásady – formy – klíčové činnosti
- Klíčová univerzální činnost: pohyb v cyklu / spirále zlepšování
- Sledovat dopad profesního učení na učení žáků

Pomáháme
školám
k úspěchu

Děkuji!

Pomáháme
školám
k úspěchu

Pomáháme
školám
k úspěchu

- 1/ Co z formátů je běžně a dobře zavedeno ve školách nebo mezi školami na vašem území a využívá se to na podporu ČG a P? Co to komu konkrétně přináší a z čeho to víme? Co všechno jste museli vy nebo někdo jiný v území udělat, aby tomu tak bylo?
- 2/ Který formát (formáty) SPU jste se vy nebo někdo jiný pokusil zavést pro podporu ČG a P, ale máte pocit, že to tak úplně nefunguje? Čím je váš pocit způsoben? Máte nápad, co by se s tím dalo dělat, aby se to zlepšilo?
- 3/ Který formát (formáty) SPU byste chtěli zavést pro podporu ČG a P v území (třeba na to myslíte i delší čas), ale něco vám v tom brání? Co to je? A co by se mohlo zlepšit v rozvoji ČG a P kdyby se vám podařilo překážku / překážky odstranit a daný

Pomáháme
školám
k úspěchu

Pomáháme
školám
k úspěchu

O co nám nejvíc jde

□ Aby se zlepšovalo učení dětí – každého dítěte

□ „V našem čím dál spleťitějším a rozporuplném světě už si nemůžeme dovolit oddělovat wellbeing od učení. Mimo jiné proto, že wellbeing je učení. V narůstající komplexnosti lidského světa představují wellbeing a učení integrovaný pojem. Nemůžete mít úspěch v jednom bez druhého. ... Jak uvidíme dále, pokroky v neurovědních výzkumech učení jednoznačně hovoří ve prospěch bezešvého propojení obou těchto prvků.“ (M. Fullan, Správné hybné síly pro úspěch systému jako celku. SKAV 2021. str. 14 – 15.)

Pomáháme
školám
k úspěchu

O co nám nejvíc jde

□ ... aby se žáci učili s nasazením, měli výsledky na horní hranici svých možností, a aby byli ve škole spokojení ...

Pomáháme
školám
k úspěchu

Potřebujeme zlepšovat

- ☐ Zapojení žáků do učení
- ☐ Výsledky učení žáků
- ☐ Spokojenost žáků ve škole

Pomáháme
školám
k úspěchu

- Učení - činnost, při níž jedinec získává, prohlubuje a rozšiřuje své poznatky o světě, osvojuje si nové dovednosti a postupy, mění své chování a vlastnosti a kultivuje svou osobnost. Učení probíhá na základě zkušenosti – zhodnocujeme a využíváme průběh a výsledek našich činností.

Pomáháme
školám
k úspěchu

Zlepšit učení dětí

= zlepšit práci učitelů (No1)

= zlepšit práci lídrů (No2)

Pomáháme
školám
k úspěchu

Škola a zázemí dětí

- Čím slabší zázemí, tím větší význam školy pro dítě.
- Zlepšení práce učitele → největší a nejrychlejší přínos pro „slabé“ žáky.

Pomáháme
školám
k úspěchu

Nástroj zlepšování práce pedagogů

□ → (společné) profesní učení pedagogů

□ (ne: kurikulum; pracovní materiály; kurzy DVPP; sdílení)

Pomáháme
školám
k úspěchu

O jaké profesní učení usilujeme

☐ trvale mění praxi pedagoga

☐ zlepšuje bezprostředně

☐ zapojení žáků

☐ výsledky učení žáků

☐ spokojenost žáků

☐ vede postupně k badatelskému postavení myslí

Pomáháme
školám
k úspěchu

Když posuzujeme kvalitu profesního učení, sledujeme vztah mezi:

- profesním učením
- proměnou praxe učitele
- výsledky žáků

Pomáháme
školám
k úspěchu

Práce s evidencemi na všech úrovních

- Pozorování, naslouchání v průběhu učení: co vidím, co slyším
- Produkty (vč. sebereflektivních, sebehodnotících)
- Rozhovory (především metakognitivní)

Pomáháme
školám
k úspěchu

Práce s evidencemi

Rozbor a interpretace:

- Snaha odhalit, „kde jsme“ vzhledem k tomu, „kam míříme“.
- Snaha pojmenovat aktuální potřeby plynoucí z rozboru evidencí
- Snaha vyslovit hypotézu o tom, co pomůže na cestě k tomu, „kam míříme“.

- Plán další akce + plán toho, jak poznáme, nakolik jsme uspěli.

Pomáháme
školám
k úspěchu

Role vedení škol

	Účinky pěti propojených dimenzí pg vedení na výsledky učení Žáků								
Stanovení cílů a očekávání					0.42				
Strategická práce se zdroji				0.31					
Zajištění kvalitní výuky					0.42				
Vedení profesního učení a účast v něm									0.84
Zajištění bezpečí a pořádku			0.27						

Pomáháme
školám
k úspěchu

Robinson, V.M.J. (2011) Student-Centered Leadership. San Francisco, CA: Jossey-Bass, str. 9

Pedagogické vedení (lídři)

1. Stanovují (prioritní) cíle na základě kurikula, priorit komunity, evidencí o učení žáků.
2. Alokují materiály, peníze a lidi na dosažení cílů.
3. Podporují a vyhodnocují kvalitu výuky a díky tomu se dozvídají, co sbor i oni sami potřebují vzhledem k cílům.
4. Vedou profesní učení tak, aby se tyto potřeby pokrývaly a aby bylo možno dosáhnout cílů. Sami se zapojují jako první. („leader = first learner“)
5. Dopadů dimenzí 1 – 4 je těžké dosáhnout bez bezpečného prostředí.

Pomáháme
školám
k úspěchu

Osm provázaných
charakteristik
účinného
profesního učení

1. Společné učení a učení in situ
2. Zaměřené na obsah výuky
3. Aktivní učení
4. Používání modelů a modelování
5. Expertní podpora, kritický přítel, koučing a mentoring
6. Reflexe, zpětná vazba
7. Dlouhodobé a navazující učení

Pomáháme
školám
k úspěchu

Účinné formy profesního učení

Účinné jsou proto, že umožňují uskutečňovat výše uvedené principy:

- Párová výuka, pokud zahrnuje 3S
- Otevírání hodin, pokud zahrnuje reflexi a práci s evidencemi
- Učící se skupiny (TLC), drží-li se principů
- Lesson Study

26.05.2022

Pomáháme
školám
k úspěchu

Pomáháme
školám
k úspěchu

Zlepšit učení dítěte

- ☐ A) zapojení
- ☐ B) výsledky
- ☐ C) spokojenost

Zlepšit výsledky učení

- ☐ A) děti dosahují cílů učení lépe
- ☐ B) více dětí dosahuje cílů učení
- ☐ C) děti dosahují náročnějších cílů učení

Pomáháme
školám
k úspěchu

Výuka – tři dimenze

- ☐ A) vztahy, klima
- ☐ B) řízení třídy (pravidla, rutiny)
- ☐ C) vlastní výuka (cíle – hodnocení – postupy a materiály)

26.05.2022

Pomáháme
školám
k úspěchu

□ “As to methods, there may be a million and then some, but principles are few.

The man who grasps principles can successfully select his own methods. The man who tries methods, ignoring principles, is sure to have trouble.” –Ralph

Waldo Emerson